

VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

LAUSUNTO
22.8.2016

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto

E-mail valtiovarainministerio@vm.fi

Viite HE perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta, VM071:00/2016

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI PERINTÖ- JA LAHJAVEROLAIN JA TULOVEROLAIN 47 §:N MUUTTAMISESTA

Esitysluonnoksessa ehdotetaan perintö- ja lahjaveroa alennettavaksi, lähisukulaisen saaman henkivakuutuskorvauksen osittainen verovapaus poistettavaksi sekä muutoksia sukupolvenvaihdohuojennuksen edellytyksiin ja huojennetun omaisuuden luovutusvoiton laskemiseen. Esitykseen sisältyy myös ehdotus erääntyneen perintöveron pakkoperinnän lykkäämisestä

Muutokset veroasteikkoihin

Perintöveroasteikon ehdotetut muutokset alentaisivat verotusta ensimmäisessä veroluokassa suhteellisesti eniten verotettavan perintöosan ollessa alle 70 000 € tai välillä 300 000 € - 500 000 €. Esityksen mukaan toisen veroluokan perintöveroasteikon suhteellinen kevennys olisi kautta linjan pienempi kuin ensimmäisen veroluokan asteikossa. Toisessa perintöveroluokassa suhteellinen kevennys pienenesi tasaisesti verotettavan perintöosan kasvaessa.

Esityksen mukaan perintöveron ylin marginaaliveroprosentti ensimmäisessä veroluokassa laskisi nykyisestä 20 prosentista 17 prosenttiin mutta olisi edelleen huomattavasti korkeampi, kuin vuosikymmenen alussa voimassa ollut 13 prosenttia.

Lahjaveroasteikon muutokset keventävät verotusta ensimmäisessä veroluokassa suhteellisesti eniten lahjan verotettavan arvon ollessa 300 000 € - 700 000 € tai yli 1 300 000 €. Toisessa veroluokassa lahjaveron suhteellinen aleneminen pienenesi tasaisesti lahjan verotettavan arvon kasvaessa.

Esityksen mukaan lahjaveron korkein marginaaliveroprosentti laskisi ensimmäisessä veroluokassa nykyisestä 20 prosentista 15 prosenttiin mutta olisi edelleen korkeampi kuin vuosikymmenen alussa voimassa ollut 13 prosenttia.

Asteikkoalennusten kohdistaminen ehdotetulla tavalla liittyy tavoitteeseen tukea yritysten sukupolvenvaihdoksia.

Veronmaksajain Keskusliitto kannattaa esitystä. Sillä puretaan osa tämän vuosikymmenen aikana tehdyistä kiristyksistä perintö- ja lahjaverotukseen. Kevennysten kohdistaminen palvelee tavoitetta tukea yritysten sukupolvenvaihdoksia. Kevennysten kohdistaminen vastaa myös aikaisempien kiristysten kohdistumista.

Henkivakuutuskorvauksen osittainen verovapaus

Voimassa olevan lain mukaan vakuutetun lähiomaiselle maksettu kuolintapauskorvaus on perintöverosta vapaa 35 000 euroon saakka. Leskelle maksetusta korvauksesta otetaan kuitenkin perintöverotuksessa huomioon aina enintään puolet. Esityksessä ehdotetaan tämä osittainen verovapaus kumottavaksi.

Siltä osin, kun kyseessä on sijoitushenkivakuutus, verovapautta voidaan pitää eri sijoitusmuotojen välistä kilpailua vääristävänä tekijänä. Sijoitusmuotojen tasavertainen verotuskohtelu ei ole kuitenkaan peruste kaikkien kuolemanvarakorvausten verotuksen kiristäminen.

Nykyisin muille kuin perheenjäsenille maksettu korvaus verotetaan kokonaan pääomatulona. Perheenjäsenille maksettu korvaus verotetaan perintöverotuksessa vapaaosan ylittävältä osalta. Muutos toisi siten verotuksen piiriin pääasiassa leskelle ja lapsille vakuutetun kuoleman johdosta maksetut kohtuulliset vakuutuskorvaukset.

RiskiHenkivakuutuksilla turvataan yleensä perheen toimeentulo perheen pääasiallisen tai toisen elättäjän kuoleman varalta. Henkivakuutuskorvauksella helpotetaan niitä taloudellisia ongelmia, joita yleensä perheenjäsenen kuolema muille aiheuttaa. Henkivakuutuksella voidaan varautua perheenasuntolainan maksamiseen tai varat voidaan käyttää hautajaiskuluihin ja perintöverojen maksuun silloinkin, kun pesän varat ovat vaikeasti realisoitavia, esimerkiksi lesken käyttöön jäävä asunto.

Yhteiskunnan kannalta on hyväksi, että kansalaiset mahdollisuuksiensa mukaan varautuvat omin varoin erilaisiin kriiseihin ja ongelmiin, jolloin niihin ei tarvita yhteiskunnan apua. Rajallinen verohelpotus läheisen kuoleman johdosta maksetulle vakuutuskorvaukselle kannustaisi kansalaisia varautumaan omin varoin mahdollisiin riskeihin.

Vakuutusteknisesti on täysin mahdollista erottaa riskiHenkivakuutuksen perusteella maksettavasta kuolemantapauskorvauksesta säästöHenkivakuutuksen perusteella maksettu kuolemantapauskorvaus.

Esitysluonnokseen ei sisälly siirtymäsäännöstä vaan muutos koskisi kaikkia vakuutuskorvauksia, jotka maksetaan vuonna 2017 kuolleen omaisille.

Vaikka osittainen verovapaus poistettaisiin vain sijoitusvakuutuksista maksetuista korvauksista, olisi aiheellista varata vakuutuksen ottaneille kohtuullinen aika järjestää asiansa uusien säännösten mukaisesti.

Siirtymäaika ei aiheuttane ei-toivottua verosuunnittelua, koska kyse on kuoleman perusteella maksettavasta vakuutuskorvauksesta.

Veronmaksajain Keskusliitto ehdottaa perintö- ja lahjaverolain 7a §:n 2 momenttia muutettavaksi niin, että riskihenkivakuutuksen perusteella maksettu vakuutuskorvaus tai sellaiseen verrattava taloudellinen tuki olisi nykyisessä laajuudessa perintöverosta vapaa.

Veronmaksajain Keskusliitto ehdottaa, että 7 a §: 2 momentin muutos koskisi ennen lain voimaantuloa otetun vakuutuksen perusteella maksettua korvausta vasta 1.1.2022 lukien.

Sukupolvenvaihdoshuojennuksen edellytykset

Ehdotuksen mukaan alaikäinen voi saada huojennuksen periessään tai saadessaan lahjana huojennukseen oikeuttavan yhtiön osakkeita edellyttäen, että hänelle määrätty edunvalvoja tai edunvalvojan sijainen osallistuu yhteisön hallintoon ja muut huojennuksen edellytykset täyttyvät.

Nykyisen tulkinnan mukaan alaikäinen ei voi saada hyväkseen sukupolvenvaihdoshuojennusta saadessaan yhteisömuotoisen yrityksen, koska yhteisölainsäädännön mukaan alaikäistä ei voida valita yhteisön hallitukseen.

Veronmaksajain Keskusliitto kannatta ehdotusta.

Huojennusedun menettäminen

PerVL 55 § 6 momentin mukaan huojennusedun menettää, mikäli verovelvollinen luovuttaa pääosan maatilasta, muusta yrityksestä tai sellaisen osasta, josta on myönnetty huojennus, ennen kuin viisi vuotta on kulunut perintö- ja lahjaverotuksen toimittamispäivästä.

Huojennukseen oikeutettu on aina aloittanut yritystoiminnan ennen verotuksen toimittamista, koska selvitys toiminnan jatkamisesta on huojennuksen edellytys. Viiden vuoden karenssiaika voi vaihdella jopa vuosia sen perusteella, milloin hallinto on tehnyt verotuspäätöksen. Veron on joutunut maksamaan korotettuna vaikka verovelvollinen olisi harjoittanut yritystoimintaa tai maataloutta yli viisi vuotta.

Verotusmenettelyn yhtenäistämishankkeen yhteydessä myös perintöverotuksen menettelyjä yhdenmukaistetaan tuloverotuksen ja arvonlisäverotuksen kanssa. Hallitukseen esitykseen HE 29/2016 sisältyvän perintö- ja lahjaverolain muutosesityksen mukaan perintöverotuksessa

verovuosi on se vuosi, jonka aikana perinnönjättäjä on kuollut tai lahjoitus on tapahtunut. Eduskunnan hyväksymän esityksen mukaan muutoksenhakuaika lasketaan verovuodesta.

Systeemin mukaista olisi, jos myös huojennuksen saaneen yritystoiminnan jatkajan karenssiaika laskettaisiin verovuodesta. Verovelvollisen olisi lisäksi helpompi ymmärtää määräaika, jos se laskettaisiin täysinä kalenterivuosina.

Veronmaksajain Keskusliitto ehdottaa, että PerVL 55 § 6 momentti muutetaan niin, että viiden vuoden määräaika lasketaan verovuoden päättymisestä.

Tuloverolain 47 §:n muuttaminen

Luovutusvoiton laskentasääntöjä ehdotetaan muutettavaksi niin, että sukupolvenhuojennukseen oikeuttaneen omaisuuden luovutusvoittoa laskettaessa hankintahinnaksi katsotaan huojennettu arvo eli se arvo, josta perintö- tai lahjavero on todellisuudessa maksettu.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää esitystä perusteltuna.

Teemu Lehtinen
toimitusjohtaja

Vesa Korpela
lakiasiain johtaja